

16

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTO
SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS REIKALŲ SKYRIUS**

**PAŽYMA
DĖL PSICHOLOGŲ PRAKTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO PROJEKTO
NR.XIIP-4553 (TAP-17-223(3), 17-2219(3))**

2017-05-15Nr. NV-1210

Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projekto tikslas: pateikti Seimui Vyriausybės išvadą Seimo narių R. Šalaševičiūtės, I. Degutienės ir kitų parengtam Psichologų praktinės veiklos įstatymo projektui (toliau-Įstatymo projektas), kuriuo siūloma įteisinti psichologo praktinės veiklos licencijavimą, reglamentuoti psichologų rengimą, reikalavimus išsilavinimui bei profesinės kvalifikacijos pripažinimą.

Dabartinė situacija: šiuo metu psichologų veikla nelicencijuojama. Psichologų, dirbančių sveikatos ir švietimo srityse, išsilavinimo ir kvalifikacijos reikalavimai nustatyti atitinkamų ministerijų įsakymais. Kitose srityse dirbančių psichologų (darbo, organizacijos, socialinės, bendruomenės ir kt.) veikla neregamentuota.

Esmė: nutarimo projektu siūloma pritarti Įstatymo projektui, tačiau pateikiamos pastabos, pagal kurias Įstatymo projektas turėtų būti iš esmės tobulinamas: dėl įstatymo projekto *struktūros*, dėl neaiškių reikalavimų *profesinei kvalifikacijai*, dėl konkrečių licencijų išdavimo *sąlygų ir tvarkos*, dėl neaiškaus psichologų *praktinės veiklos ribojimo ir priežiūros* mechanizmo, dėl netinkamos viešojo administravimo požiūriu *licencijas išduodančios institucijos* paskyrimo, dėl neaiškos *psichologų kvalifikacijos tobulinimo sistemos*, dėl baigtinio *licencijuojamų paslaugų sąrašo*, dėl licencijų *elektronizavimo*, dėl vienodo Lietuvos ir ES piliečiams taikomo *licencijų išdavimo modelio „D“* ir kt. Siūloma įstatymo įsigaliojimą numatyti 2018 m. sausio 1 d., kad būtų spėta pasirengti naujiems reikalavimams.

Derinimas: nutarimo projektas suderintas su Ūkio ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija ir Teisingumo ministerija. Projektas patikslintas atsižvelgiant į Teisingumo, Švietimo ir mokslo bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų pastabas. Projektas patikslintas atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabas.

Atitiktis Vyriausybės programai: atitinka Vyriausybės programos nuostatas dėl psichologinės pagalbos veiksmingumo didinimo, sprendžiant psichologų licencijavimo, kvalifikacijos bei psichologų darbo vietų plėtros klausimus.

Dalykinio vertinimo išvada: pastabų ir pasiūlymų projektui neturime, siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus patarėja

Aurelija Urbonienė

Patarėja, tel. 8 706 63 813, el. p.
aurelija.urboniene@lrv.lt

Aurelija Urbonienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-05-15 Nr. (10.1.1.1-421)10-4167

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą (Vyriausybės kancelerio 2016 m. lapkričio 8 d. rezoliucija Nr. S-27-3583) ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2016 m. lapkričio 3 d. sprendimą Nr. SV-S-1722 „Dėl Lietuvos įstatymo projekto išvadų“, teikia pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2017 m. balandžio 24 d. rašte Nr. 2T-317 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto Nr. XIIP-4553“ projekto“ pateiktas pastabas pakoreguotą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto Nr. XIIP-4553 projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projektas rengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017 m. kovo 6 d. išvadoje Nr. NV-604 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto Nr. XIIP-4553“ projekto (TAP-17-223) (TAIS Nr. 17-2219)“ pateiktas pastabas.

Nutarimo projektu siūloma iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projektui Nr. XIIP-4553 (toliau – Įstatymo projektas) ir tobulinti pagal pateiktas pastabas bei pasiūlymus.

Nutarimo projektas derintas su Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Asmens sveikatos priežiūros departamento (direktorius – Zdislavas Skvarciany, tel. 205 3627, el. p. zdislavas.skvarciany@sam.lt) Pirminio lygio koordinavimo skyriaus vedėja Edita Bishop, tel. 2604709, el. p. edita.bishop@sam.lt.

PRIDEDAMA:

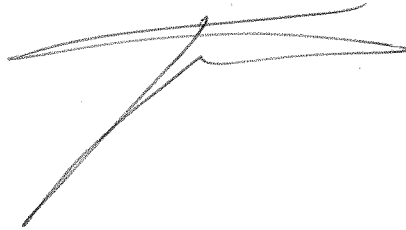
1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2016-12-07 rašto Nr. (13.2-51)SD-7290 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto derinimo“ kopija, 1 lapas.
3. Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2016-12-12 rašto Nr. (34.3-182)-3-5409 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto derinimo“ bei 2017-02-28 rašto Nr. (34.4.182)-3-909 kopijos, 5 lapai.
4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2016-12-19 rašto Nr. SR-5551 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto derinimo“ kopija, 1 lapas.
5. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2017-01-18 rašto Nr. (1.6.)2T-46 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto Nr. XIIP-4553“ projekto“ kopija, 2 lapai.

6. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2017-02-17 rašto Nr. SR-742 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto derinimo“ kopija, 1 lapas.

7. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2017-02-21 rašto Nr. (19.2-33)SD-1041 „Dėl Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto Nr. XIIP-4553“ kopija, 1 lapas.

8. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2017-04-24 rašto Nr. (1.6.)2T-317 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto Nr. XIIP-4553“ projekto“ kopija, 2 lapai.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PSICHOLOGŲ PRAKTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-4553

2017 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2016 m. lapkričio 3 d. sprendimą Nr. SV-S-1722 „Dėl įstatymo projekto išvadų“, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projektui Nr. XIIP-4553 (toliau – Įstatymo projektas) ir teikti šias pastabas bei pasiūlymus dėl Įstatymo projekte siūlomo teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo:

1. Siekiant Įstatymo projekto nuostatų dermės ir aiškos psichologų praktinės veiklos reglamentavimo sistemos nustatymo, Įstatymo projekto 1 straipsnį dėstyti taip: „Šis įstatymas nustato psichologo profesinės kvalifikacijos įgijimo sąlygas, psichologų praktinės veiklos licencijavimo tvarką, psichologų praktinės veiklos sąlygas ir psichologų teises ir pareigas“. Atitinkamai turi būti tikslinama Įstatymo projekto struktūra.

2. Atsižvelgiant į tai, kad psichoterapinius gydymo metodus praktikoje turi teisę taikyti tik psichoterapeutai, siūlytina koreguoti Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalies sąvoką „psichologo praktinė veikla“, išbraukiant žodžius „ir psichoterapinių metodų taikymą“.

3. Įstatymo projekte nėra aiškiai įtvirtinti psichologo profesinės kvalifikacijos įgijimo reikalavimai, todėl siūlytina Įstatymo projektą papildyti nuostatomis, kad psichologo profesinė kvalifikacija yra įgyjama baigus universitetines psichologijos krypties studijas ir atlikus podiplominę praktiką, nurodytas Įstatymo projekto 3 straipsnyje. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 punkto 1 papunktyje pateikiama nuoroda į Įstatymo projekto 3 straipsnį, kuris reglamentuoja psichologų rengimo, o ne licencijuojamos veiklos sąlygas, todėl koreguotinas Įstatymo projekto 4 straipsnis, aiškiai nurodant visas sąlygas, kurios yra būtinos siekiant vykdyti licencijuojamą veiklą, įskaitant išsilavinimo reikalavimus.

4. Įstatymo projekto rengėjas įstatymo projekto lydimuosiuose dokumentuose nepaaiškina, kodėl būtent Lietuvos psichologų sąjunga yra pasirenkama kaip viešojo administravimo subjektas, kuriam priskiriama funkcija išduoti licencijas bei numatytos kitos viešojo administravimo funkcijos (atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos psichologų sąjunga nėra vienintelė asociacija, vienijanti psichologus). Turėtų būti įvertinta, ar toks pasirinkimas nesukels neskaidrumo ir licencijavimo veiklos priežiūros vykdymo problemų.

5. Įstatymo projekto 6 straipsnio 4, 10 dalies, 8 straipsnio 5, 6 dalies, 10 straipsnio 2–4 dalies nuostatos yra licencijavimo taisyklių reglamentavimo dalykas, todėl šios nuostatos perkeltinos į įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

6. Įstatymo projekto 6 straipsnio 5 dalyje nustatoma, kad licencija išduodama neterminuotam laikui, o licencijos turėtojas privalo Psichologo praktinės veiklos licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka kas 5 metus pranešti licencijavimo institucijai apie profesinės kvalifikacijos tobulinimą ir psichologo praktinę veiklą. Atsižvelgiant į tai, kad esant neterminuotai licencijai, kvalifikacijos tobulinimas negali būti neterminuotos licencijos pratęsimo sąlyga, kaip nurodyta Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, o tik vienas iš neterminuotos licencijos sustabdymo pagrindų, siūlytina šiuo požiūriu koreguoti Įstatymo projekto nuostatas.

7. Siūlytina, kad tiek Lietuvos Respublikoje Europos Sąjungos valstybių narių psichologams, tiek Lietuvos Respublikos piliečiams būtų taikomos vienodos licencijų išdavimo modelis „D“ (t. y. kai ūkio subjekto atitiktis veiklos licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose nustatytiems reikalavimams grindžiama tik informacija ar dokumentais, išduotais kitų institucijų, ar paties ūkio subjekto pateiktais duomenimis, teisė vykdyti veiklą yra įgyjama kitą dieną po deklaracijos pateikimo. Išankstinis patikrinimas šiuo atveju neturi būti atliekamas.).

8. Įstatymo projekto 6 straipsnio 6 dalyje nėra pateikiamas baigtinis psichologo praktinės veiklos paslaugų sąrašas nėra aišku, ar kiekvienai veiklos sričiai keliamos tam tikros veiklos sąlygos, ir kokios kultų pasekmės, jei būtų vykdoma veikla, nenurodyta licencijoje. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą pažymėjo, kad vienas esminių konstitucinio teisinės valstybės principo elementų – teisinis tikrumas ir aiškumas, kuris suponuoja tam tikrus privalomus teisinio reguliavimo reikalavimus: jis privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. gegužės 30 d. nutarimas ir 2014 liepos 11 d. nutarimas), todėl siekiant teisinio aiškumo ir atsižvelgiant į ūkio subjektų teisėtus lūkesčius, Įstatymo projekte, vadovaujantis būtinumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principais, turi būti nurodomas baigtinis licencijuojamų paslaugų sąrašas, esminės atitinkamos veiklos sąlygos bei atsakomybė už jų nesilaikymą.

9. Atkreiptinas dėmesys, kad siekiant elektronizuoti licencijas, licencijas išduodantys viešojo administravimo subjektai licencijas išduoda, tikslina arba pakeičia, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina galiojimą per valstybės informacines sistemas ar registrus, ar tam specialiai sukurta Licencijų informacinę sistemą, todėl popierinės licencijos bei jų dublikatai neturėtų būti išduodami. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tikslintinos Įstatymo projekto (6 straipsnio ir kt.) nuostatos, o dublikatų atsisakoma.

10. Siūlytina suderinti Įstatymo projekto 6 straipsnio 9 dalies 1 ir 2 punktų nuostatas su 11 dalies nuostatomis.

11. Siūlytina suderinti Įstatymo projekto 8 straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta, kad licencijos galiojimo sustabdymo terminą nustato licencijuojanti institucija, su 5 dalimi, pagal kurią licencijos galiojimo sustabdymo terminas nustatomas licencijavimo taisyklėse.

12. Vadovaujantis Įstatymo projekto nuostatomis, asmenys, kuriems licencijos galiojimas buvo panaikintas pagal Įstatymo projekto 10 straipsnio 1 dalies 2 punktą, kai pateikti suklastoti dokumentai licencijai gauti, arba pagal Įstatymo projekto 10 straipsnio 1 dalies 3 punktą, kai Psichologų praktinės veiklos vertinimo komisija nustato, kad licencijos turėtojas padarė psichologo praktinės veiklos klaidą, vėl be jokių apribojimų iš karto po licencijos galiojimo panaikinimo galėtų kreiptis dėl licencijos išdavimo, nenustatant šiems asmenims jokių apribojimų ir nesvarstant šių asmenų tinkamumo vykdyti psichologo praktinę veiklą. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo nutarimuose yra konstatavęs, kad licencijos galiojimo panaikinimas nėra savitiksliis dalykas, jis yra naujos licencijos neišdavimo sąlyga ir prielaida; naujos licencijos neišdavimas pratęsia ir papildo, iš esmės įprasmina licencijos galiojimo panaikinimo veiksmą, nes licencijos galiojimo panaikinimas savaime vargu ar turėtų kokią nors įmanomą aiškiai nustatytą prasmę, jei teisės pažeidėjas, kuriam už imperatyvių teisės reikalavimų nesilaikymą buvo panaikinta licencija, tokią pat licenciją galėtų iškart gauti iš naujo (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008 m. sausio 21 d., 2008 m. rugsėjo 17 d. nutarimai). Atsižvelgiant į tai, bei tai, kad psichologai sprendžia psichologinės gerovės problemas, dirba su pažeidžiamomis visuomenės grupėmis, nepilnamečiais, siūlytina Įstatymo projekte nustatyti protingą terminą, kuriam nepraėjus būtų laikoma, kad asmuo neatitinka licencijos išdavimo sąlygų.

13. Siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto 13 straipsnio 1 dalies 3 punkto, kaip nekuriančio pridėtinės vertės ir neapibrėžto.

14. Atsižvelgiant į tai, kad dalis psichologų, kurie šiuo metu verčiasi psichologo praktine veikla, Įstatymo projekto įsigaliojimo metu neatitiks Įstatymo projekte keliamų reikalavimų ir jų padėtis iš esmės pablogės, siekiant nepažeisti teisėtų lūkesčių principo, siūlytina Įstatymo projekte numatyti tam

tikrą laikotarpį asmenims, neatitinkantiems reikalavimų, kad jiems būtų sudaryta galimybė tuos reikalavimus atitikti nepabloginant jų padėties.

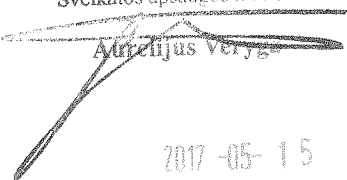
15. Įstatymo projektas tikslintinas pagal Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2016 m. liepos 1 d. išvados Nr. XIIP-4553 3–5, 7–12, 14, 20, 22, 24, 25, 27, 36–38, 40–48, 49, 51–55, 58, 59, 61, 63 punktuose pateiktas pastabas.

16. Siekiant tinkamai įgyvendinti Įstatymo projekto nuostatas, reikėtų Įstatymo projekte nustatyti vėlesnę siūlomo teisinio reguliavimo įsigaliojimo datą – 2018 m. sausio 1 dieną.

Ministras Pirmininkas

Sveikatos apsaugos ministras

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Artūras Velyga

2017-05-15

MA 20170509

7

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO VALDYBA

**SPRENDIMAS
DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO IŠVADŲ**

2016 m. lapkričio 3 d. Nr. SV-S-1722
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo valdyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Seimo Sveikatos reikalų komiteto siūlymą, n u s p r e n d ž i a:

Prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikti Lietuvos Respublikos Seimui išvadas dėl Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto Nr. XIIP-4553.

Seimo Pirmininkė

Loreta Graužinienė

AIŠKINAMASIS RAŠTAS DĖL PSICHOLOGŲ PRAKTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Psichologai dirbdami švietimo, sveikatos, socialinės apsaugos ir kitose srityse sprendžia visuomenės psichikos sveikatos ir psichologinės gerovės problemas. Psichologai teikia psichologinio testavimo, psichologinio konsultavimo ir psichoterapines paslaugas pažeidžiamoms asmenų grupėms: asmenims, turintiems psichologinių sunkumų, vaikams ir jų šeimos nariams, smurto ir patyčių aukoms, bandžiusiems nusižudyti ir nusižudžiusių artimiesiems bei kitiems asmenims. Siekiant užtikrinti psichologinių paslaugų kokybę, būtina reglamentuoti psichologų praktinę veiklą įstatymu ir ją licencijuoti.

Didžiojoje dalyje Europos Sąjungos valstybių psichologo paslaugų kokybė yra užtikrinama įstatymais. Europoje psichologo profesija yra reglamentuojama remiantis Europos psichologų asociacijų federacijos (EFPA) 2010 m. patvirtintu Europos psichologo profesiniu standartu (EuroPsy). Šis standartas apibrėžia minimalius kvalifikacinius reikalavimus norint teikti psichologo paslaugas Europoje. Teikiamas įstatymo projektas parengtas remiantis EuroPsy reikalavimais ir Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos 2015 m. patvirtintu psichologijos studijų krypties aprašu, suderintu su EuroPsy.

Lietuvoje nuolat rengiamos ir adaptuojamos naujausios psichologų darbo priemonės: testai ir kitos metodikos, taip pat rengiami nauji psichologinės pagalbos būdai ir metodai. Pastovus psichologų kvalifikacijos kėlimas užtikrintų naujausių moksliai pagrįstų psichologinio įvertinimo ir psichologinės pagalbos metodų naudojimą praktikoje. Šiuo metu kvalifikacijos tobulinimo reikalavimo psichologo praktinei veiklai nėra, nors dirbant su pažeidžiamomis visuomenės grupėmis, nepilnamečiais, jų šeimomis būtina aukšta psichologų kvalifikacija.

Šiuo Įstatymo projektu siekiama, kad visos svarbios psichologų veiklos sritys – edukacinė ir mokyklų psichologija, sveikatos ir klinikinė psichologija, darbo ir organizacijų psichologija ir bendruomenės psichologija – būtų reglamentuotos remiantis vienodais principais ir kriterijais. Įstatymas užtikrintų ilgalaikius visuomenės interesus gauti kokybiškas psichologo paslaugas, reglamentuojant psichologų rengimą, podiplominę prižiūrimą praktinę veiklą, licencijavimą, kvalifikacijos kėlimą.

Pagrindiniai Įstatymo projekto uždaviniai:

1. Reglamentuoti psichologų kvalifikaciją ir rengimą;
2. Reglamentuoti psichologų praktinės veiklos licencijavimą;
3. Reglamentuoti psichologų profesines teises, pareigas ir atsakomybę.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Įstatymo projekto iniciatoriai: Seimo narė Rimantė Šalaševičiūtė, Lietuvos psichologų sąjunga.

Įstatymo projekto rengėjai: Seimo valdybos 2014 m. gegužės 16 d. sprendimu Nr. SV-S-635 patvirtinta darbo grupė "Dėl darbo grupės Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projektui parengti sudarymo", Seimo kanclerio 2014 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 400-IVK-130 skirti Seimo Socialinių reikalų ir darbo, Švietimo, mokslo ir kultūros, Sveikatos reikalų,

komitetų biurų ir Komisijų biuro patarėjai bei Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo ir Švietimo ir mokslo ministerijos specialistai.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu psichologų praktinė veikla įstatymu nėra reglamentuota.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakyme Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialistui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ yra reglamentuota sveikatos specialisto, psichologo, dirbančio sveikatos sektoriuje, – medicinos psichologo – profesinis vardas, medicinos psichologo profesinę kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai ar jų rinkiniai. Taip pat šiame įsakyme nustatytos medicinos psichologo spaudo numerio suteikimo ir panaikinimo taisyklės ir pagrindai. Tačiau nenustatyti rengimo bei atsakomybės klausimai.

Švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugšėjo 5 d. įsakymu Nr. ISAK-2512 "Dėl švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 21 d. įsakymo Nr. ISAK 1522 "Dėl psichologų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo" (toliau - Aprašas) buvo pakeistas Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 21 d. įsakymas ir išdėstyta nauja redakcija, kurioje nurodyta, kad švietimo sistemoje dirbančių psichologų profesija yra įtraukta į reglamentuojamų profesijų sąrašą ir šios kvalifikacijos įgijimo klausimas yra sprendžiamas vadovaujantis atitinkamais teisės aktais.

Aprašas yra skirtas apibrėžti reikalingą kvalifikaciją ir išsilavinimą psichologams, dirbantiems mokyklose, vykdančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo programą (lopšeliuose-darželiuose, darželiuose, mokyklose-darželiuose), bendrojo lavinimo mokyklose (išskyrus ligoninių mokyklas, suaugusiųjų mokyklas), meninio ir sportinio ugdymo mokyklose, vykdančiose formaliojo ugdymo programas ar jų modulius, profesinėse mokyklose (toliau – mokyklos), pedagoginėse psichologinėse tarnybose.

Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 "Dėl psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo" buvo patvirtintas Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas, kuriame reglamentuota psichologinės pagalbos paskirtis, uždaviniai, sritis bei organizavimas. Pažymėtina, kad psichologinę pagalbą teikia psichologai, kurių kvalifikacija atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme Nr. I - 1489 nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 22 d. įsakyme Nr. ISAK - 1549 "Dėl mokyklos psichologo asistento pavyzdinio pareigybės aprašo" (toliau - Aprašymas) nurodyti reikalavimai mokyklos psichologo asistentui bei jo pagrindinės funkcijos ir atsakomybė.

Įstatymo projektu siekiama, kad visos svarbios psichologų veiklos sritys – klinikinė ir sveikatos, darbo ir organizacinė, edukacinė ir mokyklų, bendruomenės ir kt. psichologija – būtų reglamentuotos remiantis vienodais principais ir kriterijais. Reglamentavimas turi atitikti 2005 m. rugšėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2005/36/EB „Dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo“ ir Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nuostatas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Šiuo Įstatymo projektu siekiama reglamentuoti psichologo praktinę veiklą, taip užtikrinant kokybiškas psichologines paslaugas ilgalaikėje perspektyvoje. Įstatymo projekte yra apibrėžiami psichologo kvalifikaciniai standartai ir rengimo reikalavimai. Psichologu apibrėžiamas asmuo, įgijęs psichologijos bakalauro ir psichologijos magistro kvalifikacinius laipsnius. Įstatyme apibrėžiama podiplominė praktinė veikla, kuri numato, kad pirmus metus po psichologijos magistro studijų baigimo, psichologas privalo dirbti su psichologo-supervizoriaus priežiūra. Ši nuostata yra patvirtinta EuroPsy standartuose. Taip pat reikalavimas dirbti su priežiūra yra ir kitose profesijose

(advokatūroje, architektūroje, medicinoje ir kt.). Podiplominės priežiūros metu numatoma, kad psichologas gali dirbti savo įgytos kompetencijos ribose, tačiau turi kartą per savaitę aptarti savo profesinę veiklą ir atsiskaityti labiau patyrusiam psichologui-supervizoriui.

Atlikęs podiplominę priežiūrimą praktinę veiklą, psichologas turi teisę įgyti psichologo praktinės veiklos licenciją, kuri suteiktų teisę užsiimti savarankiška psichologo praktine veikla individualiai arba pagal darbo sutartį. Licencijavimą vykdytų Lietuvos psichologų sąjunga. Asmenys, norintys įgyti psichologo praktinės veiklos licenciją, galėtų ją gauti šiose praktikos srityse: klinikinė ir organizacinė psichologija, darbo ir organizacinė psichologija, edukacinė ir mokyklų psichologija, bendruomenės psichologija ir kitoje (kurią būtina nurodyti). Psichologas gali įgyti licenciją daugiau nei vienoje srityje. Už licencijos išdavimą psichologas mokėtų nustatyto dydžio rinkliavą.

Įstatymo projekte yra reglamentuoti licencijavimo pagrindai, aprašytos sąlygos, kurioms esant gali būti atsisakyta išduoti licenciją, reglamentuoti licencijos galiojimo sustabdymo ir panaikinimo pagrindai. Psichologui licencija būtų išduota neterminuotai, tačiau psichologas privalėtų kas penkerius metus pristatyti Licencijuojančiai institucijai dokumentus apie psichologo praktinę veiklą ir kvalifikacijos tobulinimą tam, kad licencija būtų pratęsta. Licencijos pratęsimas yra siejamas su psichologo praktine veikla bei kvalifikacijos kėlimu. Taip siūloma todėl, kad neatlikdamas psichologo praktinės veiklos, psichologas praranda savo, kaip psichologo, kvalifikaciją. Taip pat neturėtų būti pratęsiama psichologo praktinės veiklos licencija kvalifikacijos nekeliančiam psichologui. Kvalifikacijos kėlimas kaip licencijos pratęsimo sąlyga yra taikomas medicinoje bei kitose srityse.

Įstatymo projekte siekiama reglamentuoti psichologo teises ir pareigas. Psichologas įpareigojamas laikytis profesinės etikos kodekso, užtikrinti asmens duomenų konfidencialumą, vykdyti kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas pareigas.

Įstatymo projekte numatytas penkerių metų pereinamasis laikotarpis, per kurį dirbantys psichologai galėtų įgyti licencijas psichologo praktinei veiklai. Pereinamuoju laikotarpiu podiplominė priežiūrima veikla prilyginama dviejų metų darbo stažui ir tai įgalintų dirbančius psichologus įgyti licenciją. Jeigu psichologas įstatymo įsigaliojimo metu neturėtų dviejų metų stažo, per penkerius pereinamojo laikotarpio metus jis galėtų įgyti tokį stažą ir įgyti licenciją.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Priimtas projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Priimtas projektas neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Siekiant įstatymo projekte siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, reikės papildyti Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymą. Jame nustatyta, kad už įstatymuose, Europos Sąjungos reglamentuose ar sprendimuose nustatytas valstybės ir vietos savivaldos institucijų,

įstaigų, tarnybų ar organizacijų teikiamas asmenims paslaugas, kurios Rinkliavų įstatyme apibrėžtos kaip juridinę galią turinčių dokumentų bei jų dublikatų išdavimas, taip pat jų perregistravimas ir kitos paslaugos, imama valstybės rinkliava. Atsižvelgiant į šias nuostatas, už įstatymo projekte nurodytą psichologų registravimą bei psichologų specialistų įrašymą į Psichologų specialistų sąrašą (jei šią paslaugą teiks valstybės institucija) turėtų būti imama valstybės rinkliava. Todėl, priėmus įstatymo projektą, turėtų būti keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimas Nr. 1458 „Dėl konkrečių valstybės rinkliavos dydžių ir šios rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“.

Taip pat priėmus Įstatymą reikės keisti kitus poįstatyminius teisės aktus, kuriais šiuo metu reglamentuojama psichologų praktinė veikla bei parengti naujus:

Pakeisti:

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymą Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialistui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“;

2. Švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugsėjo 5 d. įsakymą Nr. ISAK-2512 "Dėl švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 21 d. įsakymo Nr. ISAK 1522 "Dėl psichologų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo";

3. Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymą Nr. V-1215 "Dėl psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo";

4. Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 22 d. įsakymą Nr. ISAK - 1549 "Dėl mokyklos psichologo asistento pavyzdinio pareigybės aprašo".

Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai priimti naujus poįstatyminius teisės aktus:

1. Psichologo praktinės veiklos licencijavimo taisyklės;

2. Sąrašą ligų, kuriomis sergant psichologui uždraudžiama verstis psichologo praktine veikla;

3. Bendruomenės psichologo veiklos aprašą;

4. Sudaryti Psichologų praktinės veiklos vertinimo komisiją.

Lietuvos psichologų sąjungai parengti ir patvirtinti Psichologų profesinės etikos kodeksą.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos ir Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Numatoma, kad įgyvendinant įstatymą, valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų neprireiks.

Licencijavimą vykdys Lietuvos psichologų sąjunga. Už licencijos išdavimą, licencijos duomenų tikslinimą ar dublikato išdavimą bus imama nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Įstatymo projektas derintas su Lietuvos psichologų sąjunga, kuri projektą pristatė kitoms psichologų organizacijoms bei psichologų studijas vykdančioms institucijoms - buvo atsižvelgta į jų išsakytas pastabas.

Rengiant įstatymo projektą taip pat buvo atsižvelgta į Seimo valdybos 2014 m. gegužės 16 d. sprendimu Nr. SV-S-635 patvirtintos darbo grupės "Dėl darbo grupės Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projektui parengti sudarymo" narių pasiūlymus ir pastabas.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia jiems įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra "psichologas", "licencija", "psichologo praktinė veikla".

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia	
Seimo narė	Rimantė Šalaševičiūtė
Seimo narė	Irena Degutienė
Seimo narys	Algimantas Dumbrava
Seimo narė	Vilija Filipovičienė
Seimo narė	Dalia Kuodytė
Seimo narė	Rita Tamašunienė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PSICHOLOGŲ PRAKTINĖS VEIKLOS
ĮSTATYMAS**

2016 m. d. Nr.
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas numato psichologo kvalifikacijos įgijimo sąlygas, psichologui keliamus reikalavimus ir profesinės kvalifikacijos pripažinimo tvarką, licencijos psichologo praktikai išdavimo, sustabdymo ir panaikinimo sąlygas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Psichologas** – asmuo, turintis universitetinius psichologijos bakalauro ir psichologijos magistro kvalifikacinius laipsnius arba penkių metų nuosekliųjų universitetinių studijų psichologo diplomą arba LR Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka prilygintą aukštojo mokslo išsilavinimą, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertį užsienyje įgytą išsilavinimą.

2. **Psichologo praktinė veikla** – šio įstatymo ir kitų teisės aktų reglamentuojama psichologo, turinčio galiojančią psichologo praktinės veiklos licenciją, pagal įgytą kvalifikaciją ir kompetenciją atliekama praktinė veikla, apimanti psichologinį įvertinimą ir testavimą, psichologinę ekspertizę, psichologinį konsultavimą ir psichoterapinių metodų taikymą, psichologo šviečiamąją ir prevencinę veiklą.

3. **Psichologas supervizorius** – psichologas, turintis galiojančią psichologo praktinės veiklos licenciją ir turintis ne mažesnę kaip 3 metų praktinio arba pedagoginio darbo stažą.

4. **Licencijuojanti institucija** – Lietuvos psichologų sąjunga, nustatanti psichologų įrašymo į licencijuotų psichologų sąrašą reikalavimus, tvarkanti ir prižiūrinti licencijuotų psichologų sąrašą, administruojanti psichologo praktinės veiklos licencijų suteikimą, pratęsimą, panaikinimą.

5. **Psichologo podiplominė praktinė veikla** – psichologo, siekiančio įgyti licenciją, šio įstatymo ir kitų teisės aktų reglamentuojama praktinė veikla, kuri vykdoma prižiūrint psichologui supervizoriui.

6. **Psichologo praktinės veiklos klaida** – psichologo veika, kai dėl jo kaltės buvo padaryta žala kliento sveikatai. Psichologo praktinės veiklos klaidą nustato psichologų praktinės veiklos vertinimo komisija.

**II SKYRIUS
PSICHOLOGŲ RENGIMAS IR REIKALAVIMAI PSICHOLOGO
IŠSILAVINIMUI**

3 straipsnis. Psichologų rengimas

1. Psichologai rengiami pagal universitetinių psichologijos krypties pirmosios pakopos studijų programas (ne mažiau kaip 180 studijų kreditų apimties) ir universitetinių psichologijos krypties antrosios pakopos studijų programas (ne mažiau kaip 120 studijų kreditų apimties), kurias sudaro teorinis ir praktinis mokymas.

2. Psichologijos pirmosios pakopos studijų programos yra nespecializuotos ir privalo suteikti žinių ir įgūdžių, leidžiančių tęsti specializuotas psichologijos studijas antros studijų pakopos psichologijos krypties studijų programose. Antrosios pakopos psichologijos studijų programos yra specializuotos ir suteikiančios žinių bei praktinių įgūdžių specializuotoje psichologijos srityje.

3. Psichologo podiplominė prižiūrima praktinė veikla:

1) psichologo podiplominė praktinė veikla vykdoma pabaigus antros pakopos psichologijos studijas ir trunkanti ne mažiau kaip 1500 val. arba 60 studijų kreditų;

2) atliekama organizacijoje, kurioje teikiamos psichologų praktinės veiklos paslaugos, prižiūrint toje pačioje srityje dirbančiam psichologui supervisoriumi;

3) psichologo podiplominės prižiūrimos praktinės veiklos metu turi būti įgyvendinta ne mažiau kaip 50 individualių supervizijų valandų arba ne mažiau kaip 100 valandų supervizijų dirbant grupėje;

4) Psichologo podiplominės prižiūrimos praktinės veiklos įgyvendinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

III SKYRIUS

PSICHOGO PRAKTINĖS VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

4 straipsnis. Psichologo praktinės veiklos sąlygos

1. Psichologo praktinė veikla yra licencijuojama veikla.

2. Psichologo praktinė veikla Lietuvos Respublikoje gali verstis asmuo, kuris:

1) atitinka šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus reikalavimus;

2) turi šio įstatymo nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią psichologo praktikos licenciją, išskyrus šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą atvejį.

3. Psichologo praktinė veikla vykdoma vadovaujantis psichologų paslaugų teikimo reikalavimais, nustatytais psichologų praktinės veiklos aprašuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos ministerijų.

4. Asmuo už neteisėtą vertimąsi psichologo praktine veikla atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Kitų Europos Sąjungos valstybių narių psichologų profesinių kvalifikacijų pripažinimas

1. Asmens, turinčio teisę verstis psichologo praktine veikla kitoje valstybėje narėje ir siekiančio teikti Lietuvos Respublikoje psichologo paslaugas laikinai, profesinė kvalifikacija pripažįstama teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymu.

2. Asmeniui, įsisteigusiam kitoje valstybėje narėje ir siekiančiam teikti psichologo paslaugas Lietuvos Respublikoje laikinai, netaikomas šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytas reikalavimas.

3. Asmuo, laikinai teikdamas psichologo paslaugas Lietuvos Respublikoje, gali naudoti įsisteigimo valstybės narės jam suteiktą profesinį vardą.

4. Psichologo profesinė kvalifikacija, įgyta trečiojoje šalyje, Lietuvos Respublikoje pripažįstama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Asmuo, laikinai teikiantis psichologo paslaugas Lietuvos Respublikoje privalo laikytis šio įstatymo ir kitų teisės aktų.

6 straipsnis. Teisės verstis psichologo praktine veikla įgijimo sąlygos

1. Verstis psichologo praktine veikla Lietuvos Respublikoje psichologas turi teisę tiek savarankiškai, tiek darbo sutarties pagrindu.

2. Psichologo praktinės veiklos licencijas (toliau – licencija) išduoda, atsisako išduoti, jų galiojimą sustabdo, galiojimo sustabdymą panaikina, galiojimą panaikina, licencijos duomenis tikslina, dublikatą išduoda ir prižiūri, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų Lietuvos psichologų sąjunga (toliau – Licencijuojanti institucija), vadovaudamasi šiuo ir kitais įstatymais, Licencijuojančios institucijos patvirtintomis Psichologo praktinės veiklos licencijavimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės).

3. Licencija išduodama asmeniui, pateikusiam Licencijavimo institucijai Taisyklėse nurodytus dokumentus (toliau – dokumentai).

4. Užsienio valstybėse išduoti dokumentai, teikiami Licencijavimo institucijai, turi būti legalizuoti ar patvirtinti pažyma (*Apostille*), išskyrus Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar Europos Sąjungos teisės aktų nustatytus atvejus. Šie dokumentai turi būti pateikti išversti į lietuvių kalbą, o vertimas turi būti patvirtintas dokumentus išvertusio asmens parašu teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Licencija išduodama neterminuotam laikui. Licencijos turėtojas privalo Taisyklėse nustatyta tvarka kas 5 metus pranešti Licencijavimo institucijai apie profesinės kvalifikacijos tobulinimą ir psichologo praktinę veiklą.

6. Pagrindinės psichologo veiklos sritys nurodomos licencijoje yra šios:

- 1) Klinikinė ir sveikatos psichologija;
- 2) Darbo ir organizacinė psichologija;
- 3) Edukacinė ir mokyklų psichologija;
- 4) Bendruomenės psichologija;
- 5) Kita (turi būti nurodyta).

7. Psichologo licencijoje gali būti nurodoma daugiau nei viena psichologo veiklos sritis.

8. Už licencijos išdavimą, licencijos duomenų tikslinimą ar dublikato išdavimą imama nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

9. Laikoma, kad licencija atvykusiam iš kitos Europos Sąjungos šalies psichologui yra išduota kitą dieną nuo Deklaracijos apie ketinimą verstis psichologo praktika (toliau – Deklaracija), kuria deklaruoja atitiktį minėtam reikalavimui bei patvirtina, kad nėra 7 straipsnyje nustatytų pagrindų, dėl kurių atsisakoma išduoti licenciją, ir įsipareigoja per 30 dienų nuo deklaracijos pateikimo dienos pateikti taisyklėse nurodytus dokumentus, jei jų nepateikia kartu su Deklaracija, pateikimo licencijas išduodančiai institucijai dienos arba nuo šioje Deklaracijoje nurodytos dienos, jeigu ši diena yra vėlesnė nei deklaracijos pateikimo licencijas išduodančiai institucijai diena. Kitais atvejais licencijas išduodanti institucija nuo tos dienos, kurią psichologas pateikė paraišką ir visus dokumentus, priima sprendimą dėl licencijos išdavimo arba atsisakymo išduoti:

1) ne vėliau kaip per 3 mėnesius, jei psichologui taikytinas kitoje valstybėje narėje įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procesas;

2) ne vėliau kaip per 30 dienų, kai psichologui taikytinos šio įstatymo 11 straipsnio nuostatos.

10. Jeigu licencijai gauti kartu su paraiška pateikiami ne visi, netinkamai įforminti dokumentai ir (ar) juose pateikta ne visa ir (ar) netiksli informacija, licencijas išduodanti institucija per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos praneša psichologui apie nustatytus trūkumus ir nurodo terminą trūkumams pašalinti, kuris negali būti ilgesnis kaip 90 dienų.

11. Licencijavimo institucija motyvuotą sprendimą dėl licencijos išdavimo ar atsisakymo ją išduoti priima ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų dokumentų gavimo dienos.

7 straipsnis. Atsisakymo išduoti licenciją pagrindai

1. Licenciją išduoti atsisakoma, kai:

1) pateikti netinkamai įforminti ar ne visi dokumentai ir (ar) juose pateikta ne visa ir (ar) netiksli informacija ir psichologas per licencijas išduodančios institucijos nurodytą terminą neįvykdo reikalavimo ištaisyti šiuos trūkumus;

2) pateikti suklastoti dokumentai;

3) įsiteisėjusiu teismo sprendimu asmeniui uždrausta verstis psichologo praktine veikla;

4) asmuo serga trukdančiomis vykdyti psichologo praktinę veiklą ligomis, kurių sąrašą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija;

5) psichologas nėra Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis ir neturi leidimo gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje.

2. Pašalinęs priežastis, dėl kurių buvo atsisakyta išduoti licenciją, arba joms išnykus, pareiškėjas gali pakartotinai kreiptis dėl licencijos išdavimo Taisyklių nustatyta tvarka.

3. Licencijuojančios institucijos sprendimai gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Licencijos galiojimo sustabdymas

1. Licencijos galiojimas sustabdomas:

1) licencijos turėtojo prašymu;

2) kai licencijos turėtojas nevykdo licencijuojamos veiklos sąlygų;

3) kai Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudaryta Psichologų praktinės veiklos vertinimo komisija (toliau – Psichologų praktinės veiklos vertinimo komisija) nustato, kad licencijos turėtojo profesinė kompetencija nepakankama arba jis pažeidė psichologų profesinės etikos kodekso nuostatas;

4) kai teismas priima sprendimą dėl laikino nušalinimo nuo pareigų ar laikino teisės verstis psichologo praktika sustabdymo;

5) kai yra šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytos priežastys;

6) psichologas licencijai gauti pateikė netinkamai įformintus dokumentus ir per Taisyklėse nustatytą terminą nepašalino mažareikšmių trūkumų;

7) Psichologų praktinės veiklos vertinimo komisijoje pradedamas nagrinėti licencijos galiojimo panaikinimo klausimas;

8) Deklaraciją pateikęs psichologas per 30 dienų nuo deklaracijos pateikimo licencijuojančiai institucijai dienos nepateikė licencijai gauti reikalingų dokumentų, jei jų nebuvo pateikęs kartu su Deklaracija.

2. Licencijos galiojimo sustabdymo terminą, kuris gali būti ne ilgesnis kaip vieneri metai, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą atvejį, nustato Licencijuojanti institucija Taisyklėse nustatyta tvarka.

3. Sustabdžius licencijos galiojimą, licencijos turėtojas negali verstis psichologo praktine veikla.

4. Vykdydamas Licencijuojančios institucijos sprendimą sustabdyti licencijos galiojimą, darbdavys privalo licencijos galiojimo sustabdymo laikotarpiu nušalinti licencijos turėtoją nuo pareigų Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

5. Licencijuojanti institucija apie priimtą sprendimą sustabdyti licencijos galiojimą per 3 darbo dienas raštu praneša licencijos turėtojui, kuris per licencijavimo taisyklėse nustatytą terminą turi pašalinti trūkumus, ir psichologo paslaugas teikiančio juridinio asmens, su kuriuo licencijos turėtojas yra susijęs darbo santykiais, vadovui arba jo įgaliotam atstovui, nurodydama priežastis.

6. Licencijuojanti institucija, vadovaudamasi Taisyklėmis, gali sustabdyti licencijos galiojimą savo iniciatyva arba kai dėl to kreipiasi licencijos turėtojas, teisėsaugos institucijos, ministerijos ar įstaigos prie ministerijų, fiziniai ar juridiniai asmenys.

9 straipsnis. Licencijos galiojimo sustabdymo panaikinimas

Licencijas išduodančios institucijos sprendimu, gavus dokumentus, patvirtinančius, kad išnykęs (-ę) licencijos galiojimo sustabdymo pagrindas (-ai) ir (ar) įvykdyti licencijas

17

išduodančios institucijos reikalavimai Taisyklių nustatyta tvarka, licencijos galiojimo sustabdymas panaikinamas.

10 straipsnis. Licencijos galiojimo panaikinimas

1. Licencijos galiojimas panaikinamas:
 - 1) licencijos turėtojo prašymu;
 - 2) kai paaiškėja, kad licencijai gauti pateikti suklastoti dokumentai;
 - 3) kai Psichologų praktinės veiklos vertinimo komisija nustato, kad licencijos turėtojas padarė psichologo praktinės veiklos klaidą;
 - 4) kai įsiteisėjusiu teismo sprendimu licencijos turėtoji uždrausta verstis psichologo praktika;
 - 5) kai per Licencijuojančios institucijos nustatytą terminą nepašalintos ar neišnyko priežastys, dėl kurių buvo sustabdytas licencijos galiojimas;
 - 6) licencijos turėtoji mirus.
2. Licencijos galiojimā, vadovaudamasi Taisyklėmis, Licencijuojanti institucija panaikina savo iniciatyva arba kai dėl to kreipiasi licencijos turėtojas, teisėsaugos institucijos, ministerijos ar įstaigos prie ministerijų, kiti fiziniai ar juridiniai asmenys.
3. Licencijuojanti institucija apie priimtą sprendimą panaikinti licencijos galiojimā nedelsdama raštu praneša licencijos turėtoji ir psichologo paslaugas teikiančio juridinio asmens, su kuriuo licencijos turėtojas yra susijęs darbo santykiais, vadovui arba jo įgaliotam atstovui, nurodydama priežastis, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytą atvejį.
4. Licencijos turėtojas, gavęs rašytinį Licencijuojančios institucijos pranešimą apie licencijos galiojimo panaikinimą, per 3 darbo dienas privalo jai grāžinti licencijos originalą.

11 straipsnis. Licencijos išdavimo psichologui, kuriam buvo panaikintas licencijos galiojimas, sąlygos

1. Psichologas, kurio licencijos galiojimas buvo panaikintas remiantis šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 4 ir 5 punktais, Psichologijos praktinės veiklos licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka gali kreiptis dėl naujos licencijos išdavimo, įvykdęs Taisyklėse ir šiame įstatyme nustatytus reikalavimus, susijusius su psichologijos praktikos licencijavimo sąlygų laikymusi.
2. Psichologas, kurio licencijos galiojimas buvo panaikintas remiantis šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 5 punktu, gali kreiptis dėl naujos licencijos išdavimo Psichologo praktikos licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka, išnykus licencijos galiojimo panaikinimo pagrindui.

IV SKYRIUS PSICHOLOGO TEISĖS IR PAREIGOS

12 straipsnis. Psichologo teisės

1. Psichologas turi teisę:
 - 1) verstis psichologo praktine veikla šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 2) atsisakyti teikti paslaugas, jeigu tai prieštarauja Psichologų profesinės etikos kodeksui;
 - 3) naudoti psichologo profesinį vardą;
 - 4) kelti kvalifikaciją;
2. Psichologas turi ir kitų teisių, numatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

13 straipsnis. Psichologo profesinės pareigos

1. Vykdydamas psichologo praktinę veiklą psichologas privalo:
 - 1) laikytis Psichologų profesinės etikos;
 - 2) sąžiningai atlikti savo pareigas;
 - 3) tvarkyti psichologo praktinės veiklos dokumentus teisės aktų nustatyta tvarka;

4) laikytis teisės aktuose apibrėžtų psichologo pareigų ir veiklos sąlygų.

5) saugoti asmens jam patikėtą informaciją ir jos neatskleisti. Psichologas negali būti šaukiamas kaip liudytojas ar teikti kokius nors paaiškinimus dėl aplinkybių, kurias jis sužinojo eidamas pareigas, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

6) teisės aktų nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos bei kitoms įgaliotoms valstybės institucijoms apie asmenis, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika;

7) teisės aktų nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos bei kitoms įgaliotoms valstybės institucijoms apie asmenis, keliančius grėsmę kitų asmenų gyvybei ir sveikatai;

8) teisės aktų nustatyta tvarka pranešti kompetentingoms institucijoms apie vaikų teisių pažeidimą ar nusikalstamą veiką prieš nepilnametį;

9) vykdyti kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas pareigas.

3. Nuolatos tobulinti profesinę kvalifikaciją teisės aktų nustatyta tvarka. Neįvykdžius šio profesinės kvalifikacijos tobulinimo reikalavimo, licencijos galiojimas sustabdomas, kol šis reikalavimas bus įvykdytas;

4. Psichologas turi ir kitų pareigų, numatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. straipsnis. Psichologo įgytosios teisės

1. Psichologo įgytąsias teises nustato sąlygos, kurioms esant asmuo iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos neatitinkantis šio įstatymo 3 straipsnyje numatytų reikalavimų, gali įgyti licenciją psichologo praktinei veiklai:

1) Psichologo darbo stažas (ne mažiau kaip 24 mėnesių) pripažįstamas kaip atlikta psichologo podiplominė prižiūrima praktika, bet ne ilgiau kaip per penkis metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos;

2) Asmenys, kurie šio įstatymo įsigaliojimo metu nebuvo įgiję psichologijos magistro kvalifikacinio laipsnio ir dirbo psichologo pareigose pagal darbo sutartį arba savarankiškai, turi teisę dirbti psichologo asistentais, nesuteikiant jiems teisės užsiimti savarankiška psichologo praktine veikla, iki įvykdys šio įstatymo 3 straipsnio reikalavimus, bet ne ilgiau kaip per penkis metus nuo įstatymo įsigaliojimo datos ir šių asmenų psichologo-asistento darbo stažas prilyginamas prižiūrimai podiplominei psichologo praktinei veiklai;

3) Asmenys, kurie šio įstatymo įsigaliojimo metu, turi psichologijos bakalauro ir psichologijos magistro kvalifikacinius laipsnius ir pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbo psichologo praktinį darbą, bet jų darbo stažas neatitinka 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimų, turi teisę tęsti darbą psichologo pareigose ir įgyti reikiamą darbo stažą licencijai gauti, bet ne ilgiau kaip per penkis metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos.

2. Įgytosios teisės pripažįstamos ne vėliau kaip per penkis metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos.

15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šį įstatymą įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo narė

Rimantė Šalaševičiūtė

Seimo narė

Irena Degutienė

Seimo narys

Algimantas Dumbrava

Seimo narė

Vilija Filipovičienė

Seimo narė

Dalia Kuodytė

Seimo narė

Rita Tamašunienė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PSICHOLOGŲ PRAKTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-4553“PROJEKTO (toliau - Projektas)
(TAP-17-223)(TAIS NR. 17-2219)**

2017-03-06 Nr.NV-604

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Vadovaujantis Teisingumo ministerijos pateiktomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektų, kuriais teikiamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvados dėl Lietuvos Respublikos Seime svarstomų teisės aktų projektų, rengimo rekomendacijomis, kurioms buvo pritarta Vyriausybės 2015 m. vasario 4 d. pasitarime, Vyriausybės, kaip už tam tikras valstybės politikos sritis atsakingos institucijos, teikiama pozicija turėtų būti konkreti ir apibrėžta, turėtų būti pasisakoma dėl esminių aspektų, dėl kurių ir buvo kreiptasi į Vyriausybę, prašant pateikti nuomonę. Pastebėtina, kad Projekte, kuriuo teikiama Vyriausybės pozicija „iš esmės pritarti“ Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projektui Nr. XIIP-4553 (toliau – Įstatymo projektas), nurodomi Įstatymo projekto trūkumai, konkrečiai nepasisakant, kaip Vyriausybės nuomone jie turėtų būti šalinami ir koks reguliavimas Vyriausybės nuomone būtų šiuo atveju tinkamiausias (pavyzdžiui, Projekto 3, 4 5, 6, 12 punktai), vartojamos neapibrėžtos formuluotės, pavyzdžiui, „aiškiai įtvirtinti psichologo profesijos reglamentavimo sistemą“, „aiškiai apibrėžti psichologų profesinės kvalifikacijos tobulinimo sistemą“, „aiškiai nurodyti sąlygas“, „aiškiai apibrėžti, kada“, „aiškiai apibrėžti, kas“ (Projekto 1, 3, 7, 11, 12 punktai) neatskleidžia galimo konkretaus patikslinimų turinio. Pastebėtina ir tai, kad pats faktas, kai Projekte nepasisakoma dėl kitų svarbių Įstatymo projekto reguliavimo trūkumų, kaip pavyzdžiui, nepakankamo įstatyminio reguliavimo psichologų praktinei veiklai užtikrinti, netinkamo reguliavimo dėl viešojo administravimo įgaliojimų Lietuvos psichologų sąjungai suteikimo, veiklos vykdymo ir priežiūros funkcijų neatskyrimo (Įstatymo projekto 4 straipsnio 3 dalis, 6 straipsnio 1, 2 dalys), neišsamaus laikino psichologo paslaugų teikimo reguliavimo (Įstatymo projekto 5 straipsnis), Vyriausybės sudaromos Psichologų praktinės veiklos vertinimo komisijos statuso, sudarymo tvarkos bei funkcijų neapibrėžtumo (Įstatymo projekto 8 straipsnis) ir pan., galėtų būti vertinamas taip, jog Vyriausybė pritaria siūlomoms reguliavimo priemonėms ir jos yra tinkamos, nors minėtoms nuostatoms, kurios neatitinka aiškumo, tikslumo reikalavimų, neturėtų būti pritariama.

Atsižvelgiant į tai, svarstyтина, ar pagrįstai Projekte išreiškiamas pritarimas Įstatymo projektui, ir, jeigu įvertinus galimas pasekmes, visgi būtų pritariama, siūlytina pildyti Projektą nurodytais aspektais. Be to, mūsų nuomone, šiuo atveju, Vyriausybė kaip biudžeto planuotoja ir vykdytoja, turėtų pateikti vertinimą ir dėl galimybės skirti valstybės biudžeto lėšų Įstatymo projektu siūlomų

nuostatų įgyvendinimui, ir, siekiant sklandaus įgyvendinimo, kartu įvertinti ir įstatymo įsigaliojimo terminą.

2. Siekiant išvengti situacijos, kai Vyriausybė pritaria fragmentiškam, tikslinimo reikalaujančiam įstatyminiam reguliavimui, kurį, nepatobulinus, taikyti bei nustatyti jo įgyvendinimo tvarką būtų sudėtinga, o taipogi, ir siekiant Projekto glaustumo, siūlytina įvertinti, ar nebūtų tikslinga Vyriausybės išvadoje pasiūlyti Įstatymo projektą patikslinti atsižvelgiant į konkrečias Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2016 m. liepos 1 d. išvadoje Nr.XIIP-4553 pateiktas pastabas ir pasiūlymus, jeigu jie sutampa su Vyriausybės pozicija.

3. Projekto 1 punkto nuostatą „atitinkamai išdėstyti“ siūlytina keisti, nurodant, jog „turi būti tikslinama Įstatymo projekto struktūra“.

4. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina suderinti nuostatų „psichologo kvalifikacija“ ir „psichologo profesinė kvalifikacija“ (Projekto 1 ir 3 punktai), „psichologų teisės ir pareigos“ ir „psichologo profesinė pareiga“ (Projekto 1 ir 12 punktai) vartojimą.

5. Įstatymų nuostatų keitimų pagrindu neturi būti žemesnės galios teisės aktas, todėl Projekto 5 punkto formuluotė tikslintina. Kita vertus, pastebėtina, kad iš Projekto 5 punkto pirmojo sakinio nėra aišku, koku tikslu pateikiama nuoroda į Vyriausybės nutarimą ir koku aspektu siūloma Įstatymo projektą tikslinti. Kartu siūlytina įvertinti, ar Projekto 7 punkto pirmojo sakinio nuostata nepatenka į Projekto 5 punkte nurodyto reguliavimo apimtį.

6. Manytina, kad Projekto 8 punkto nuostata dėl licencijos galiojimo sustabdymo detalizuoja Projekto 7 punkte teikiamą pasiūlymą nustatyti sąlygas, kuomet licencijuojamų veiklos sąlygų nevykdymas yra licencijos galiojimo sustabdymo pagrindas. Pastebėtina, kad Konstitucinis Teismas savo nutarimuose yra konstatavęs, jog licencijos galiojimo panaikinimas nėra savitiksliis dalykas, jis yra naujos licencijos neišdavimo sąlyga ir prielaida; naujos licencijos neišdavimas pratęsia ir papildo, iš esmės įprasmina licencijos galiojimo panaikinimo veiksmą, nes licencijos galiojimo panaikinimas savaime vargu ar turėtų kokią nors įmanomą aiškiai nusakytą prasmę, jeigu teisės pažeidėjas – ūkio subjektas, kuriam už imperatyvių teisės reikalavimų nesilaikymą buvo panaikinta licencija, tokią pat licenciją galėtų iškart gauti iš naujo (2008 m. sausio 21 d., 2008 m. rugsėjo 17 d. nutarimai).

7. Pastebėtina, kad Projekto 10 punkte turėtų būti nurodyta, koku aspektu šio punkto pirmame ir antrame sakiniuose pateikti pasiūlymai tikslinti Įstatymo projektą yra susiję, arba dėstyti skirtinguose Projekto punktuose. Taipogi, šiame punkte siūlytina tikslinti nurodytą Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo pavadinimą.

8. Siūlytina Projekto 11 punktą formuluoti taip, kad būtų aišku, koku aspektu reikėtų tikslinti Įstatymo projektą, pavyzdžiui, jeigu siekiama, kad būtų nustatyti kriterijai ar sąlygos, kuriems esant būtų taikomas vienas iš alternatyvių pažeistų teisių gynimo būdų, tikslinga būtų tai ir apibrėžti, taipogi, atsisakyti klaidinančios nuostatos „kada“.

9. Siekiant aiškumo, Projekto 12 punkte peržiūrėtinas nuostatos „kas“ vartojimas, nurodant, *kokia* pareiga būtų pagrindinė, *koks* subjektas apčiuotų testavimo skales ar pan.

10. Projekte turėtų būti tikslinamas nuorodų į Įstatymo projekto bei kitų įstatymų straipsnius ir jų dalis, o taip pat ir į Vyriausybės nutarimų struktūrinės dalis pateikimas, atsisakant sutrumpintų straipsnių, dalių, nutarimo punktų ar papunkčių rašymo („str“, „d.“, „p“.).

1-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Daiva Gubistienė

Tatjana Knyzienė, tel. 870663862, el. p. tatjana.knyziene@lr.lt